

II KVARTALNI IZVEŠTAJ

Jul 2021.

Urednica izdanja: Jelena Bojović

Autori: Jasmina Radovanović, Slobodan Krstović, Marko Danon, Anđela Vidulić, Adis Berberović, Jelena Rančić, Nikola Komšić, Ana Milovanović, Isidora Šmigić, Irena Dorđević, Nevena Janjić, Sanja Spasojević, Milica Anđelković Đoković, Danilo Radičević

SADRŽAJ

PROPISI USVOJENI U II KVARTALU.....	2
Podsticanje preduzetništva, zapošljavanja i fer konkurencije	2
Inovacije.....	5
Elektronska uprava i e-poslovanje.....	7
Imovina i investicije	12
Javne nabavke	13
Hrana i poljoprivreda.....	14
Zdravstvo	16
Zaštita životne sredine.....	17
PROPISI U PRIPREMI	19
Podsticanje preduzetništva, zapošljavanja i fer konkurencije	19
Inovacije.....	21
Elektronska uprava i e-poslovanje.....	21
Imovina i investicije	22
Hrana i poljoprivreda.....	25
Zdravstvo	26
Zaštita životne sredine.....	26
UMESTO ZAKLJUČKA sprovođenje preporuka Sive knjige	27

PROPISI USVOJENI U II KVARTALU

Period drugog kvartala 2021. obeležio je značajniji porast intenziteta regulatornih aktivnosti, posebno u sektorima podsticanja preduzetništva, zapošljavanja i fer konkurencije, kao i elektronskoj upravi i e-poslovanju.

Podsticanje preduzetništva, zapošljavanja i fer konkurencije

U oblasti preduzetništva, zapošljavanja i fer konkurencije tokom drugog kvartala intenzivirane su regulatorne aktivnosti.

U cilju nastavka implementacije mera za podršku privredi, pre svega za povećanje likvidnosti, Narodna skupština je donela **Zakon o izmenama zakona o utvrđivanju garantne šeme kao mera podrške privredi za ublažavanje posledica pandemije bolesti covid-19 izazvane virusom sars-cov-2 ("Sl. glasnik RS", br. 40/2021)**. Izmena zakona omogućila je nastavak ublažavanja ekonomskih i finansijskih posledica po privredu Republike Srbije, koje su nastale zbog pandemije covid-19, a u okviru novog, trećeg ekonomskog paketa čija je vrednost oko 500 miliona evra za privrednike. Podrška se obezbeđuje kroz garantnu šemu, odnosno mehanizam garantovanja od strane Republike Srbije za kredite koje banke odobravaju svim privrednim subjektima (uključujući i poljoprivredna gazdinstva), koji su registrovani u APR-u, uz istovremeno produženje vremena trajanja. Naime, ukupan iznos za koji Republika Srbija preuzima obavezu da kao garant izmiri potraživanja banaka po osnovu odobrenih kredita (za likvidnost i nabavku obrtnih sredstava) privrednim subjektima je povećan sa 480 miliona EUR na 600 miliona EUR. Istovremeno, povećan je i iznos do kog banke mogu da plasiraju sredstva za realizaciju kredita sa 2 mlrd EUR na 2,5 mlrd EUR. Rokovi za znavljanje kredita, puštanje kredita u tečaj, su produženi za još 12 meseci, odnosno sa kraja juna/jula 2021. godine pomereni su na kraj juna/jula 2022. godine.

Sa ciljem ublažavanja ekonomskih i finansijskih posledica krize na privredu i dalje razrade garantne šeme za podršku privrednim subjektima, donet je **Zakon o utvrđivanju druge garantne šeme kao mere dodatne podrške privredi usled produženog negativnog uticaja pandemije bolesti covid-19 izazvane virusom sars-cov-2 ("Sl. glasnik RS", br. 40/2021)**. Primarni cilj donošenja zakona je ublažavanje,

odnosno eliminisanje negativnih efekata krize na poslovanje privrednih subjektata, koje se pre svega odražava u padu prihoda, naročito tokom i nakon vanrednog stanja 2020. godine. Naime, zakonom je predviđeno ko su pravna lica koji mogu biti korisnici kredita obezbeđenog uz garanciju RS, odnosno za koja Republika Srbija može preuzeti ulogu garanta i izmirenja dospelih potraživanja prema banci. U tom smislu, korisnici kredita su sva pravna lica (uključujući i poljoprivredna gazdinstva) registrovana u APR-u kao preduzetnik, mikro, malo ili srednje privredno društvo, kao i pravna lica koja nisu registrovana u APR-u, ali imaju zvanično objavljene finansijske izveštaje. Takođe, korisnici kredita mogu biti i pravna lica, registrovana u APR-u, a koja su u određenom periodu ili celoj 2020. godini zabeležila pad poslovnih prihoda veći od 20%, u odnosu na isti period 2019, kao i pravna lica koja posluju u sektorima putničkog transporta, ugostiteljstva, turističkih agencija i hotelijerstva u gradovima, bez obzira na visinu prihoda u prošloj godini. Važno je naglasiti da ovim zakonom Republika Srbija garantuje za kredite za finansiranje likvidnosti i obrtnih sredstava, dok je potpuno isključena mogućnost korišćenja ove vrste kredita za refinansiranje i prevremenu otplatu nedospelih rata postojećih kredita u portfoliju banke kao i za refinansiranje kredita kod drugih banaka.

Borba sa ekonomskim posledicama korona virusa je nastavljena donošenjem novog, trećeg, paketa fiskalnih i finansijskih mera podrške privredi i građanima, kroz **Zakon o izmenama zakona o budžetu Republike Srbije za 2021. godinu ("Sl. glasnik RS", br. 40/2021)**. Novi paket mera uključuje direktnu pomoć privredi (kroz isplatu 50% minimalne zarade svim pravnim licima, tokom 3 meseca), kao i dodatne mere namenjene sektorima na čije poslovanje je uticala kriza izazvana covid-19, kao što su autobuski prevoz, hotelijerstvo, turististički sektor i ugostiteljstvo. Pored, direktne pomoći, dodatna podrška privredi je obezbeđena sa ciljem očuvanja likvidnosti, uz produžetak roka za korišćenje ovog oblika pomoći (kroz garantne šeme). Primena ekonomskih i fiskalnih mera, prema procenama Ministarstva finansija, neće dovesti do usporavanja rasta BDP-a, s obzirom da je u odnosu na originalni Zakon o budžetu za 2021. godinu, zadržana ista procena rasta privredne aktivnosti od 6%. Sa druge strane, rebalansom budžeta predviđen je više nego duplo veći fiskalnih deficit (6,9% BDP-a u odnosu na inicijalni plan od 3% BDP-a), što će dovesti i do povećanja duga opšte države za gotovo 2 procentna poena u odnosu na prošlu godinu (prema procenama 60% BDP-a na kraju 2021. godine).

Donošenjem **Zakona o izmeni zakona o akcizama ("Sl. glasnik RS", br. 53/2021)** nakon gotovo dve decenije eliminisana je razlika u akciznom opterećenju između domaćih proizvođača i uvoznika jakih alkoholnih pića. Naime, tokom prethodnih godina visina akcize na jaka alkoholna pića se obračunavala

prema vrsti pića (npr. rakije od voća vs. rakije od žitarica), što je u praksi dovodilo do toga da se prilikom uvoza jakih alkoholnih pića plaćala i do dva ipo puta veća akciza u odnosu na akcizu u zemlji. Pravila EU strogo zabranjuju različit fiskalni tretman iste kategorije proizvoda, zbog čega je i Evropska komisija (EK) kao merilo za otvaranje Pregovaračkog poglavlja 16 – Oporezivanje definisala ujednačavanje akciznog opterećenja za sve kategorije jakih alkoholnih pića, bez obzira da li se proizvode u zemlji ili uvoze. Izmenom zakona, a u skladu sa relevantnom EU Direktivom, propisano je da se visina akcize na jaka alkoholna pića utvrđuje prema procentu čistog alkohola (etil alkohola) koji se sadržan u konkretnom piću. Novi iznos akcize primenjuje se od 05. juna, a iznosi 462,5 dinara po litru čistog alkohola. Drugim rečima, za pića koja u sebi sadrže oko 40% alkohola visina akcize iznosi 185 dinara, ako se radi o litarskom pakovanju, odnosno 130 dinara, za pića koja su pakovana u boci zapremine 0,7 litara.

Krajem aprila doneta je **Strategija reforme javne uprave za period 2021-2030. godine, sa Akcionim planom za period 2021-2025. godine ("Sl. glasnik RS", br. 42/2021)**. Tri ključna prioriteta Strategije reforme javne uprave su: završetak procesa reforme sistema plata u javnoj upravi, čiji su temelji postavljeni 2016. godine, intenziviranje razvoja elektronske uprave i podsticanje građana da koriste e-usluge, kao i veća podrška opštinama i gradovima, pre svega kroz budžetski fond za jedinice lokalne samouprave koji vodi Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave.

Ministarstvo finansija je polovinom aprila 2021. donelo **Pravilnik o porezu na dodatu vrednost ("Sl. glasnik RS", br. 37/2021)**, u okviru koga je integrisano prethodnih 27 PDV pravilnika sa pripadajućim obrascima, ali uz izmene i preciziranje pojedinih odredbi. Pravilnik je u primeni od 01. jula ove godine. Novi Pravilnik između ostalog predviđa drugačija pravila kojima se utvrđuje PDV osnovica za povratnu ambalažu kao i obaveza evidentiranja povratne ambalaže, propisani su podaci o transakcijama koje ne treba iskazivati u POPDV obrascu i sadržina avansnog računa, preciziran je promet dobara po sniženoj stopi (10%).

Vlada je u drugoj polovini juna donela **Usklađene dinarske iznose iz tarife republičkih administrativnih taksi ("Sl. glasnik RS", br. 62/2021)** koje su propisane Zakonom o republičkim administrativnim taksama ("Sl. glasnik RS", br. 144/2020 od 27.11.2020.), a čija je primena započela 01. jula. Iznosi republičkih administrativnih taksi usklađeni su indeksom potrošačkih cena (inflacijom), koji objavljuje Republički zavod za statistiku (RZS), i to za period od 01. januara do 30. aprila 2021. godine (1,7%). Treba napomenuti da se usklađivanje dinarskih iznosa republičkih administrativnih taksi, propisanih zakonom koji se donosi krajem godine, uobičajeno radi polovinom tekuće godine, kada RZS objavi podatke o

indeksu potrošačkih cena zaključno sa 30. aprilom. U julu prošle godine Vlada je takođe objavila Usklađene dinarske iznose iz tarife republičkih administrativnih taksi ("Sl. glasnik RS", br. 98/2020 od 10.07.2020.), na osnovu zakona iz 2019. godine, a čija je primena otpočela 01. avgusta 2020. godine.

Najveći broj podzakonskih akata vezanih za Zakon o fiskalizaciji ("Sl. glasnik RS", br. 153/2020 od 21.12.2020.) je donet, uključujući i **Tehnički vodič Poreske uprave (link)**, kojim je detaljnije precizirana primena određenih odredbi zakona i podzakonskih akata (posebno dostavljanje podataka sa izdatih fiskalnih računa).

Inovacije

U drugom kvartalu 2021. u oblasti inovacija zabeležna je regulatorna aktivnost visokog intenziteta usvajanjem četiri zakona i jedne uredbe. Osnovan je Savet za podsticanje razvoja digitalne ekonomije, planira se završetak izrade Strategije za razvoj startap ekosistema, a najavljene su i nove poreske olakšice za podsticaj nauke i preduzetništva mladih.

Narodna skupština usvojila je **Zakon o zaštiti poslovne tajne ("Sl. glasnik RS", br. 53/2021)**, kojim se uređuje pravna zaštita poslovne tajne od nezakonitog pribavljanja, korišćenja i otkrivanja. Kako prethodni zakon iz 2011. godine nije bio usklađen sa relevantnim propisima Evropske unije, novi je uveo izmene u vidu njegovog usklađivanja sa Direktivom 2016/943 EU i Direktivom 2004/48/EZ.

Sadašnja definicija poslovne tajne obuhvata manji broj uslova nego pojmovno određenje u prethodnom zakonu. Naime, da bi informacija bila zaštićena kao poslovna tajna, potrebno je da bude nedostupna trećim licima, da ima komercijalnu vrednost i da je zaštićena. Dakle, zakon više ne predviđa uslov da se iskorišćavanjem poslovne tajne može ostvariti ekonomska korist i naneti šteta imaocu poslovne tajne.

Novim zakonom štite se investicije privrednih subjekata u sticanje, razvoj i primenu znanja i iskustva i drugih informacija koje im obezbeđuju prednost nad konkurencijom. Predviđeno je da zaštita poslovne tajne pravno sankcioniše svako neovlašćeno otkrivanje, umnožavanje, sticanje ili korišćenje od strane trećih lica, poverljivih informacija koje zakonito kontroliše držalac poslovne tajne.

Propisivanje načina oporezivanja prihoda po osnovu rada na koji se porez plaća samooporezivanjem, kao i smanjenje troškova administriranja poreske obaveze po ovom osnovu, regulisano je **Zakonom o**

izmenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak građana ("Sl. glasnik RS", br. 44/2021) i Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o doprinosima na obavezno socijalno osiguranje ("Sl. glasnik RS", br. 44/2021). Izmenama su uvedena dva načina obračuna obaveza: prvi se odnosi na prihode ostvarene od 2015. do kraja septembra 2021. godine, dok se drugi usredsređuje na prihode koji će se ostvarivati počev od četvrtog kvartala 2021. godine.

Za frilensere, ali i druge predstavnike nestandardnih oblika rada (autorska i srodna prava) predviđeno je da se porez i doprinosi na prihode, ukoliko su ostvareni u periodu od početka 2015. do kraja septembra 2021. godine, utvrđuju rešenjem poreskog organa. Propisana je i mogućnost plaćanja poreske obaveze u 120 jednakih mesečnih iznosa bez obračuna kamate. Na prihode koji su ostvareni u kalendarskoj godini u visini do 384.000 dinara godišnje, ne plaća se porez na dohodak građana, a normirani troškovi iznose 43% od ostvarenog prihoda fizičkog lica. Obračun poreza i doprinosa od 01. oktobra 2021. godine će se voditi kvartalno, podnošenjem poreske prijave o obračunatom i plaćenom porezu samooporezivanjem i pripadajućim doprinosima na zaradu, u roku od 30 dana od isteka kvartala. Od ostvarenog bruto prihoda na kvartalnom nivou oduzimaće se trostruki iznos poreskog oslobođenja na zarade, koji u 2021. godini iznosi 54.900 RSD. Na tako dobijenu poresku osnovicu primenjuje se stopa poreza na dohodak građana - 20%, zbirna stopa doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje - 25,5 % i doprinos za zdravstveno osiguranje - 10,3%, pri čemu fizička lica koja su zdravstveno osigurana po drugom osnovu, ne plaćaju doprinose za zdravstvo.

Penzijsko i invalidsko osiguranje frilensera, odnosno osiguranika samostalnih delatnosti bliže je definisano i **Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS" 62/21).** Zakonom se precizira da se u staž osiguranja računa i vreme za koje je osiguranik ostvario ugovorenu naknadu za koju je plaćen doprinos. Reč je o osiguranicima koji rade na teritoriji Republike Srbije za stranog poslodavca, a koji nema registrovano predstavništvo u Srbiji, kod koga za obavljen posao ostvaruju naknadu, a nisu osigurani po drugom osnovu.

U cilju unapređenja inovacionog ekosistema na teritoriji Republike Srbije, u proteklom periodu, usvojena je **Uredba o utvrđivanju Programa podrške radu regionalnih inovacionih startup i smart siti centra za 2021. godinu ("Sl. glasnik RS", br. 62/2021).** Programom podrške utvrđuje se raspored i korišćenje sredstava namenjenih za podršku radu regionalnih inovacionih startup i smart siti centara, a obezbeđena sredstva za njegovu realizaciju iznose 45.000.000 RSD. Pravo na korišćenje bespovratnih sredstava ima jedinica lokalne samouprave koja je samostalno ili u saradnji sa organizacijom iz inovacionog ekosistema

uspostavila Regionalni inovacioni startup ili smart siti centar kroz programe realizovane u periodu 2018–2020. godine. Program sprovodi Kabinet ministra bez portfelja zadužen za inovacije i tehnološki razvoj, a po odobrenom projektu dodeljivaće se sredstva u maksimalnom iznosu od 3.000.000 RSD.

Na inicijativu NALED-a, u okviru StarTech projekta osnovano je telo za sistemsko podizanje obima izvoza u oblasti digitalne ekonomije - **Savet za podsticanje razvoja digitalne ekonomije, inovacija, visokotehnološkog preduzetništva i digitalizacije u poslovanju privrednih subjekata ("Sl. glasnik RS", br. 38/2021)**. Tim NALED-a pružaće stručnu podršku u radu, dok je uloga Saveta da definiše prioritetne ciljeve i aktivnosti svih organa državne uprave i službi Vlade koji vrše poslove vezane za razvoj digitalne ekonomije, stvori uslove za sistemsko podsticanje razvoja digitalne ekonomije, unapredi položaj Srbije na odgovarajućim indeksima razvijenosti digitalne ekonomije i izvrši obuku stručnog kadra u pomenutim oblastima.

Elektronska uprava i e-poslovanje

U drugom kvartalu 2021. godine je zabeležena pojačana regulatorna aktivnost kada je u pitanju elektronska uprava i elektronsko poslovanje. U aprilu je usvojen **Zakon o elektronskom fakturisanju („Sl. glasnik RS“, broj 44/2019)**, koji je stupio na snagu u maju 2021. Uvođenje elektronskog fakturisanja je jedan od dugogodišnjih prioriteta NALED-ovog Saveza za elektronsku upravu i predstavlja značajan iskorak napred kada je reč o elektronskom poslovanju. NALED je učestvovao u procesu usvajanja ovog propisa od samog početka i organizovano je nekoliko sastanaka na kome su predstavnici Ministarstva finansija bliže pojasnili predviđena zakonska rešenja članovima Saveza za eUpravu i na kome su prikupljene sugestije i komentari članova koje su po završetku javne rasprave inkorporirane u tekst zakona.

Ovim zakonom se nastoji uspostaviti veća kontrola i vidljivost u pogledu širokog kruga transakcija između subjekata javnog sektora, subjekata privatnog i javnog sektora, kao i subjekata privatnog sektora u sistemu elektronskih faktura, kao i unapređenje pravne sigurnosti i konzistentnosti nacionalnog pravnog okvira. Izuzeci od obaveze elektronskog fakturisanja su promet dobara i usluga na malo, promet dobara i usluga koji se finansira iz sredstava međunarodnih okvirnih sporazuma i dr. Uspostavljanje vidljivosti biće postignuto faznim uvođenjem obaveznog, a u pojedinim slučajevima fakultativnog režima izdavanja elektronskih faktura, kao i uvođenjem obaveznog režima elektronskog evidentiranja obračuna poreza na

dodatu vrednost. Namera zakonodavca je usmerena i na kontrolu i uvid u sve transakcije, umanjeње jaza kod obračuna poreza na dodatu vrednost, umanjeње rizika od poreske evazije i povećanje uspešnosti naplate poreza.

Najvažniji rokovi propisani zakonom su:

- 1.1.2022, od kada teče obaveza razmene elektronskih faktura između subjekata javnog sektora (G2G), obaveza slanja faktura privatnog ka javnom sektoru (B2G), kao i obaveza elektronskog evidentiranja obračuna PDV za subjekte javnog sektora;
- 1.7.2022, od kada teče obaveza slanja elektronskih faktura subjektima privatnog od strane javnog sektora (G2B) i obaveza privatnog sektora da prima i čuva primljene elektronske fakture i
- 1.1.2023, kada postaje obavezna razmena elektronskih faktura između subjekata privatnog sektora (B2B) i obaveza elektronskog evidentiranja obračuna PDV za privatni sektor.

Zakon o registru administrativnih postupaka („Sl. glasnik RS“, broj 44/2021) je takođe usvojen u aprilu, a stupio na snagu u maju 2021. Zakonom je uređeno uspostavljanje, upravljanje i vođenje, sadržina, način korišćenja i druga pitanja od značaja za upravljanje Registrom administrativnih postupaka. Osim toga, definisana su načela za uređenje i sprovođenje administrativnih postupaka. Usvajanje ovog zakona, kao i uspostavljanje samog Registra jeste jedna od obaveza predviđena Programom razvoja elektronske uprave i Akcionim planom za njegovo sprovođenje 2020-2022. .

Istovremeno, Na Portalu eUprava je uspostavljen Registar administrativnih postupaka. Trenutno su dostupni podaci o 1649 administrativnih postupaka za 81 organ javne uprave (republički i pokrajinski organi). U Registru se nalaze informacije o nadležnom organu za sprovođenje postupka, pravnom osnovu, svrsi i opisu postupka, obrascu zahteva, neophodnim dokumentima koji se podnose uz zahtev, taksama, naknadama i drugim dažbinama koje je podnosilac zahteva dužan da plati, roku za postupanje i uputstvu o pravnom sredstvu, koje će biti redovno ažurirane i usklađene sa važećim propisima.

Zakonom se obveznik upisa postupka u Registar obavezuje da postupak upiše i ažurira u skladu sa zakonom i Metodologijom donetom na osnovu zakona, a sve u propisanim rokovima – 1.1.2023, sa izuzećem za jedinice lokalnih samouprava koje obavezu upisa postupka mogu da izvrše do 1.1.2024. Podaci iz Registra značajni za ostvarivanje prava i obaveza građana će biti dostupni od 1.1.2023, a do

istog datuma su jedinice lokalnih samouprava u obavezi da donesu odluke i interne akte u vezi sa upisom postupaka.

U maju je usvojen i **Zakon o izmenama i dopunama Zakona o elektronskom dokumentu, elektronskoj identifikaciji i uslugama od poverenja u elektronskom poslovanju („Sl. glasnik RS“, broj 52/2021)** a koji je stupio na snagu 1. juna 2021. Predstavници Ministarstva trgovine, turizma i telekomunikacija su održali više sastanaka sa članovima Saveza za eUpravu na temu novina predviđenih novim zakonskim rešenjem. U toku javne rasprave usvojena je glavna primedba članova NALED-a da se ne usvoji član kojim je bilo predviđeno jednostrano priznavanje kvalifikovanih usluga od poverenja zemalja članica Evropske unije i trećih zemalja sa kojima EU ima potpisan sporazum. Umesto toga, nastaviće se na insistiranju potpisivanja bilateralnog sporazuma između Republike Srbije i Evropske komisije kojim će se međusobno priznati kvalifikovane usluge od poverenja.

Ključne novine predviđene novim zakonom su:

- Mogućnost izdavanja kvalifikovanog elektronskog sertifikata putem identifikacije na daljinu, što do sada nije bilo moguće, budući da je bilo predviđeno obavezno fizičko prisustvo lica kome se izdaje sertifikat. Ovom izmenom se omogućava provera identiteta putem identifikacije na daljinu, s tim da je predviđeno da će se uslovi za ovu vrstu provere identiteta propisati Uredbom o bližim uslovima za pružanje kvalifikovanih usluga od poverenja.
- Obaveza organa javne vlasti da omogućuje upotrebu kvalifikovanih elektronskih sertifikata i kvalifikovanih elektronskih vremenskih žigova svih pružalaca usluga od poverenja u svojim softverskim rešenjima.
- Propisano je na koji način državni organ može postati pružalac kvalifikovane usluge od poverenja. Državni organ prethodno mora ispuniti uslove koje proverava nadležno ministarstvo, na osnovu čega Vlada uredbom utvrđuje da državni organ može da obavlja kvalifikovanu usluge od poverenja koja je bila predmet ocenjivanja.
- U delu koji se odnosi na pravno dejstvo elektronskog pečata propisano je da akt organa javne vlasti koji se donosi u vršenju javnih ovlašćenja umesto pečata odnosno potpisa službenog lica i pečata u obliku elektronskog dokumenta sadrži kvalifikovani elektronski pečat tog organa ili kvalifikovani elektronski potpis ovlašćenog lica organa javne vlasti.

Novim zakonom propisano je i uspostavljanje čvora (eng: node) koji omogućava prekograničnu interoperabilnost registrovanih šema elektronske identifikacije, kao i prekograničnu autentikaciju lica, čime se obezbeđuje da se infrastruktura elektronske identifikacije jedne države poveže sa infrastrukturom elektronske identifikacije druge države. Propisano je da čvorom upravlja Kancelarija za informacione tehnologije i elektronsku upravu..

Zakon o izmenama i dopunama Zakona o ličnoj karti („Sl. glasnik RS“, broj 53/2021) je usvojen u maju, dok je primena počela 5. juna 2021. Izmene i dopune su izvršene zbog uočenih nedostataka u važećem zakonu, kao i zbog obaveze koja proizilazi iz projekta Vlade „Stop birokratiji“, odnosno Zaključka Vlade kojim je usvojen Plan prioriternih aktivnosti za smanjenje administrativnih tereta u Republici Srbiji.

U slučaju gubitka lične karte građanin više neće morati da je oglašava u Službenom glasniku RS, već će nadležni organ – MUP nakon donošenja rešenja o proglašenju lične karte nevažećom, oglasiti na zvaničnoj veb prezentaciji Ministarstva unutrašnjih poslova. Primena ove odredbe počinje 1. januara 2022. godine. I novim zakonom je zadržana obaveza upisa sertifikata za elektronsku identifikaciju u lične karte sa čipom, dok se sertifikat za elektronski potpis instalira isključivo na zahtev imaoaca.

Zakon o pečatu državnih i drugih organa ("Sl. glasnik RS", br. 101/2007 i 49/2021) je pored odredaba o pečatu u formi otiska na papirnom dokumentu, propisao formu, sadržinu, način rukovanja i primene, način postupanja u slučaju zamene, nestanka ili gubitka za elektronske pečate koji se pridružuju elektronskim dokumentima koje izdaju državni i drugi organi.

Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija je u junu mesecu usvojilo dva pravilnika - **Pravilnik o izmenama i dopunama Pravilnika o Registru kvalifikovanih sredstava za kreiranje elektronskih potpisa i elektronskih pečata („Sl. glasnik RS“, broj 64/2021)**, kao i **Pravilnik o izmenama i dopunama Pravilnika o uslovima koje mora da ispunjava kvalifikovano sredstvo za kreiranje elektronskog potpisa odnosno pečata i uslovima koje mora da ispunjava imenovano telo („Sl. glasnik RS“, broj 64/2021)**.

Usvojeni su i podzakonski akti Zakona o digitalnoj imovini, i to:

1. **Odluka o obavljanju plaćanja u devizama u vezi s transakcijama s digitalnom imovinom („Sl. glasnik RS“, br. 49/2021)**,

2. Odluka o sprovođenju odredaba Zakona o digitalnoj imovini koje se odnose na davanje dozvole za pružanje usluga povezanih s virtuelnim valutama i saglasnosti Narodne banke Srbije („Sl. glasnik RS“, br. 49/2021),
3. Odluka o načinu izračunavanja minimalnog kapitala i izveštavanju o minimalnom kapitalu pružaoca usluga povezanih s virtuelnim valutama („Sl. glasnik RS“, br. 49/2021),
4. Odluka o bližim uslovima i načinu vršenja nadzora nad pružaocem usluga povezanih s virtuelnim valutama i izdavaocem i imaoceom virtuelnih valuta („Sl. glasnik RS“, br. 49/2021),
5. Odluka o sadržini Registra pružalaca usluga povezanih s virtuelnim valutama i bližim uslovima i načinu vođenja tog registra („Sl. glasnik RS“, br. 49/2021),
6. Odluka o bližim uslovima i načinu vođenja Evidencije imalaca virtuelnih valuta („Sl. glasnik RS“, br. 49/2021),
7. Odluka o sadržini i formi evidencije koju vodi pružalac usluga povezanih s virtuelnim valutama koji drži novčana sredstva, odnosno virtuelne valute korisnika („Sl. glasnik RS“, br. 49/2021),
8. Odluka o bližim uslovima i načinu davanja i oduzimanja saglasnosti za pružanje usluga povezanih s virtuelnim valutama u stranoj državi („Sl. glasnik RS“, br. 49/2021),
9. Odluka o uslovima upravljanja informaciono-komunikacionim sistemom pružaoca usluga povezanih s virtuelnim valutama („Sl. glasnik RS“, br. 49/2021),
10. Odluka o izmenama i dopunama Odluke o Smernicama za primenu odredaba Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma za obveznike nad kojima Narodna banka Srbije vrši nadzor („Sl. glasnik RS“, br. 13/2018, 103/2018, 57/2019, 137/2020 i 49/2021),
11. Odluka o izmeni Odluke o uslovima i načinu utvrđivanja i provere identiteta fizičkog lica korišćenjem sredstava elektronske komunikacije („Sl. glasnik RS“, br. 15/2019, 84/2020 i 49/2021),
12. Odluka o dopunama Odluke o jedinstvenoj tarifi po kojoj Narodna banka Srbije naplaćuje naknadu za izvršene usluge („Sl. glasnik RS“, br. 43/2011 ... 49/2021),
13. Odluka o sprečavanju zloupotreba na tržištu virtuelnih valuta („Sl. glasnik RS“, br. 64/2021) i
14. Odluka o sprovođenju odredaba Zakona o digitalnoj imovini koje se odnose na odobrenje belog papira pri izdavanju virtuelnih valuta („Sl. glasnik RS“, br. 64/2021).

Usvojena je Odluka o ustanovljavanju Portala „eKonsultacije“ („Sl. glasnik RS“, broj 62/2021). Odlukom se uspostavlja Portal „eKonsultacije“, koji je sastavni deo Portala eUprava, s ciljem da se javnosti omogući, na jedinstven i ravnopravan način, elektronskim putem, učešće u procesu pripreme i usvajanja

dokumenata javnih politika i propisa. Odlukom je propisana obaveza svih nadležnih organa državne uprave da, blagovremeno i u potpunosti na Portalu „eKonsultacije” objavljuju sve relevantne informacije o konsultacijama i javnim raspravama koje sprovode u okviru svoje nadležnosti.

Portalom „eKonsultacije” upravlja Kancelarija za informacione tehnologije i elektronsku upravu.

Imovina i investicije

U oblasti imovine i investicija, ukoliko izuzmemo set zakona u oblasti energetike koji su obrađeni u prethodnom kvartalnom izveštaju, zabeležena je regulatorna aktivnost nižeg intentizeta.

Zakon o izmenama Zakona o planiranju i izgradnji ("Službeni glasnik RS", br. 52/2021). Iako izmene zakona sadrže samo četiri člana, usvojene su važne odredbe koje u članu 2. propisuju izmenu kojom se uređuje rok za pribavljanje upotrebne dozvole od četiri godine u odnosu na objekte, odnosno radove čija je izgradnja, odnosno izvođenje odobreno rešenjima o građevinskoj dozvoli, odnosno rešenjima o odobrenju za izgradnju, u skladu sa ranije važećim zakonima kojima je uređivana izgradnja objekata, pre 11. septembra 2009. godine, imajući u vidu da je u praksi prepoznata potreba da se rok za pribavljanje upotrebne dozvole produži, s obzirom da je značajan broj investitora propustio da u datom roku ishoduje upotrebnu dozvolu.

Odredbama člana 3. zakona, propisana je izmena kojom se predviđa da organi nadležni za donošenje planskih dokumenata donetih pre 1. januara 1993. godine, a koji u propisanom zakonskom roku umesto njih nisu doneli nova planska dokumenta, dužni su da donesu nova planska dokumenta u roku od 24 meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, imajući u vidu brojnost planskih dokumenata koji u ovom slučaju moraju biti doneti, kao imajući u vidu da je izrada i donošenje planskih dokumenata od javnog interesa za Republiku Srbiju.

Takođe je istim članom propisana i novčana kazna od 50.000 do 150.000 dinara kojom će se kazniti odgovorno lice jedinice lokalne samouprave koje ne donese planska dokumenta u propisanom roku od 24 meseca.

Na osnovu **Uredbe o utvrđivanju Programa izvođenja radova na zaštiti, uređenju i korišćenju poljoprivrednog zemljišta za 2021. godinu ("Službeni glasnik RS", br. 32/2021)** iz sredstva budžeta

Republike Srbije za nove i započete/izvedene radove, odnosno ulaganja u ukupnim sredstvima budžeta Republike Srbije za 2021. godinu, a za potrebe komasacije - podrška uređenju poljoprivrednog zemljišta, izdvojena su sredstava u iznosu od 150 miliona dinara i nadamo se da će na osnovu značajnog iznosa opredeljenih sredstava doći do napretka u postupcima komasacije.

Javne nabavke

Vlada Republike Srbije usvojila je **Akcionni plan za 2021. godinu za sprovođenje Programa razvoja javnih nabavki u Republici Srbiji za period 2019-2023 („Sl. glasnik RS“, broj 46/2021).**

Akcionim planom definisani je opšti cilj – dalji razvoj modernog i efikasnog sistema javnih nabavki koji se podeljen u četiri posebna cilja.

- Prvi poseban cilj je **Povećanje efikasnosti i ekonomičnosti postupaka javnih nabavki** u okviru kojeg je cilj da udeo sprovedenih javnih nabavki sa elektronskom dostavom ponuda u ukupnom broju javnih nabavki, koji je u 2020. godini iznosio 29%, se poveća na 100% u 2021. godini.
- Drugi poseban cilj je **Jačanje konkurencije na tržištu** javnih nabavki u okviru kojeg je cilj da broj ponuda po postupku javne nabavke se poveća sa 2,6 u 2020. godini na 2,7 u 2021. godini.
- Treći poseban cilj je **Smanjenje rizika od neregularnosti u sistemu javnih nabavki** u okviru kojeg je cilj da se broj naručilaca kod kojih se obavlja kontrola, po osnovu pojedinačnog i sistemskog monitoringa, shodno većem obimu ovlašćenja Kancelarije za javne nabavke poveća sa 78 iz 2019. godine na 90 u 2021. godini.
- Četvrti poseban cilj je **Promovisanje i podsticanje ekološkog i socijalnog aspekta u javnim nabavkama i inovacijama** u okviru kojeg je cilj da broj sprovedenih javnih nabavki sa primenom ekoloških kriterijuma u 2021. godini bude 3, pošto nema podataka za 2020. godinu.

Nakon posebnih ciljeva, Akcionim planom su definisane mere za unapređenje sistema javnih nabavki:

Prva mera – unapređenje pravnog okvira podrazumeva predlaganje, izmenu i dopunu Zakona o javno-privatnom partnerstvu i koncesijama. Rok za sprovođenje ove mere je četvrti kvartal 2021. godine.

Druga mera – jačanje institucionalnog okvira podrazumeva povećanje broja zaposlenih u Kancelariji za javne nabavke (sa 38 u 2020. godini na 55 u 2021. godini), kao i povećan broj sertifikovanih službenika za javne nabavke (sa 4727 u 2020. godini na 4800 u 2021. godini). Pored toga, planirano je organizovanje

radionca radi usklađivanja stavova Kancelarije za javne nabavke, Republičke komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki, Ministarstva finansija i Državne revizorske institucije u vezi sa novim zakonom, kao i organizovanje obuka za pripadnike policije, javnog tužilaštva, Državne revizorske institucije i drugih institucija u oblasti javnih nabavki, organizovanje ispita za službenike za javne nabavke, kao i dalje usavršavanje sertifikovanih službenika za javne nabavke u smislu novog Zakona o javnim nabavkama.

Treća mera – unapređenje elektronskih javnih nabavki podrazumeva izradu novih modula na Portalu javnih nabavki, prevod Portala javnih nabavki kako bi se olakšalo učešće stranim ponuđačima u postupcima javnih nabavki, prevod internet stranice Kancelarije za javne nabavke i izrada mobilne aplikacije za Portal javnih nabavki, kako bi se ostvario cilj da broj podnetih elektronskih ponuda koji je u 2020. godini iznosio 27.260 se poveća na 45.000 u 2021. godini.

Četvrta mera – jačanje administrativnih kapaciteta i edukacija u okviru koje je planirana izrada i promocija Smernica za partnerstvo za inovacije, kao i promocija zelenih javnih nabavki. Rok za sprovođenje ove dve aktivnosti je četvrti kvartal 2021. godine. Pored toga planiran je kontinuirao organizovanje obuka za naručioce, ponuđače, mikro, mala i srednja preduzeća.

Pored toga, usvojena je **Uredba o izmeni i dopuni Uredbe o organizaciji i načinu obavljanja poslova centralizovanih javnih nabavki na republičkom nivou („Sl. glasnik RS“, broj 116/2020, 59/2021).**

Izvsene su izmene u delu kojim su propisani predmeti centralizovanih javnih nabavki. Konkretno, povećana je vrednost računarske opreme – hardvera sa 500.000 dinara na 1.000.000 dinara. Na kraju, dodata su dva nova predmeta centralizovanih javnih nabavki i to: usluge fiksne telefonije i usluge kablovske televizije (IP).

Hrana i poljoprivreda

Usvojena je **Uredba o određivanju kriterijuma za dodelu podsticaja radi privlačenja direktnih ulaganja u automatizaciju postojećih kapaciteta u oblasti prehrambene industrije ("Sl. glasnik RS", br. 46/2021).**

Ovom uredbom bliže se uređuju kriterijumi, uslovi i način privlačenja direktnih ulaganja u automatizaciju postojećih kapaciteta u oblasti prehrambene industrije, kao i vođenje evidencije o odobrenim podsticajima.

Pravo na učestvovanje u postupku dodele sredstava imaju ulagači koji prijave investicione projekte u oblasti prehrambene industrije, a koji se pre početka realizacije investicionog projekta prijave za dodelu sredstava na način i pod uslovima predviđenim ovom uredbom.

Korisnik sredstava je dužan da za realizaciju investicionog projekta obezbedi učešće od najmanje 25% opravdanih troškova iz sopstvenih sredstava ili iz drugih izvora koji ne sadrže državnu pomoć. Maksimalan dozvoljeni iznos sredstava za velika privredna društva može se utvrditi najviše do 50% opravdanih troškova za realizaciju investicionog projekta. Maksimalan dozvoljeni iznos sredstava za srednje privredno društvo može se utvrditi najviše do 60% opravdanih troškova, a za mala privredna društva najviše do 70% opravdanih troškova za realizaciju investicionog projekta.

Izmenjena je **Uredba o raspodeli podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju u 2021. godini ("Sl. glasnik RS", br. 159/2020, 15/2021, 32/2021, 46/2021, 64/2021)**, a kojom su preraspoređena sredstva predviđena za subvencije i omogućena dodela podsticaja za dostizanje standarda kvaliteta kroz podršku unapređenja kvaliteta vina i rakije kao i za investicije u ruralnu infrastrukturu.

Nakon nekoliko meseci najavljivanja, objavljen je **Pravilnik o kvalitetu proizvoda za proizvode ribarstva, školjkaše, morske ježeve, morske krastavce, žabe, kornjače, puževe i njihove proizvode ("Sl. glasnik RS", br. 52/2021)**, nacrt ovog pravilnika je prošao nekoliko krugova usaglašavanja sa privredom i značajan broj komentara je usvojen. Pravilnik počinje sa primenom od 1. oktobra 2021. godine, što je nešto kraći prelazni period od onog koji je NALED predlagao (najmanje 6 meseci, računajući od dana stupanja na snagu). Važno je naglasiti da proizvodi proizvedeni i stavljeni u promet pre stupanja ovog Pravilnika na snagu mogu ostati u prometu do isteka roka trajanja.

Izmenom **Pravilnika o uslovima i postupku davanja u zakup i na korišćenje poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini ("Sl. glasnik RS", br. 16/2017, 111/2017, 18/2019, 45/2019, 3/2020, 25/2020, 133/2020, 63/2021)**, između ostalog izmenjeni su uslovi za davanje u zakup putem javnog nadmetanja, a rang lista ponuđača objavljuje se isključivo na veb-stranici Uprave za poljoprivredno zemljište.

Donet je, odnosno izmenjen, niz pravilnika koji bliže propisuju vrste podsticaja i način njihovog ostvarivanja – izmenjen je **Pravilnik o korišćenju podsticaja za organsku biljnu proizvodnju ("Sl. glasnik RS", br. 31/2018, 23/2019, 20/2020, 44/2021)**, kojim je povećan iznos podsticaja za organsku biljnu proizvodnju sa 400% na 550% od iznosa za podsticaje koji se u skladu sa posebnim propisom kojim se

uređuje raspodela podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju isplaćuju za osnovne podsticaje za biljnu proizvodnju. Donet je **Pravilnik o podsticajima programima za unapređenje konkurentnosti za investicije u fizičku imovinu poljoprivrednog gazdinstva kroz podršku podizanja višegodišnjih proizvodnih zasada voćaka i hmelja ("Sl. glasnik RS", br. 41/2021)**, a prateći ovaj propis izmenjen je **Pravilnik o IPARD podsticajima za investicije u fizičku imovinu poljoprivrednih gazdinstava ("Sl. glasnik RS", br. 84/2017, 112/2017, 78/2018, 67/2019, 53/2021)** koji je ovom izmenom između ostalog omogućio prijavu za IPARD podsticaje za sadnice voća i hmelja.

Zdravstvo

Oblast zdravstva je u drugom kvartalu obeležila slabija zakonodavna aktivnost. Najveće izmene ticale su se ažuriranja propisa u vezi sa epidemiološkom situacijom usled pandemije bolesti COVID-19, dok je donošenje drugih propisa iz sektora zdravstva, uz nekoliko izuzetaka, u najvećoj meri stagniralo.

Praktično je omogućena viša cena lekova na našem tržištu **Uredbom o izmenama Uredbe o kriterijumima za formiranje cena lekova za upotrebu u humanoj medicini čiji je režim izdavanja na recept („Sl. glasnik RS”, br. 86/2015, 8/2016, 14/2018, 18/2019 i 48/2021)**. Izmena se sastoji u tome što se koeficijent kojim se množi postojeća cena leka na veliko kako bi se dobio paritet cene leka iz date Uredbe sa „0,9914” zamenjuje brojem: „0,9946”.

Zdravstvenim ustanovama su da bi im se olakšalo opterećenje izazvano COVID-19 epidemijom uvedene određene administrativne i finansijske olakšice **Pravilnikom o izmenama i dopunama Pravilnika o ugovaranju zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja sa davaocima zdravstvenih usluga za 2021. godinu („Sl. glasnik RS”, br. 161/2020 i 41/2021)**. Izmene Pravilnika se sastoje u tome što izuzetno od odredaba čl. 43-57. Pravilnika, zdravstvenim ustanovama sa kojima je za 2021. godinu ugovoren varijabilni deo naknade **neće** se utvrđivati DSG učinak i pokazatelji kvaliteta za prvi i drugi kvartal 2021. godine, kao i to da se istim zdravstvenim ustanovama za prvi i drugi kvartal 2021. godine obezbeđuju naknade, na mesečnom nivou, u visini 1/12 sredstava po svim ugovorenim namenama u okviru varijabilnog dela naknade.

Radi pojednostavljenja za ostvarivanja prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja određeni obrasci za ostvarivanje prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja izbacuju se iz upotrebe **Pravilnikom o načinu i postupku ostvarivanja prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja („Sl. glasnik RS”, br.**

10/2010, 18/2010, 46/2010, 52/2010, 80/2010, 60/2011 - Odluka US RS, 1/2013, 108/2017, 82/2019 - drugi propis i 31/2021 - drugi propis).

U drugom kvartalu usvojeni su sledeći podzakonski akti:

- **Pravilnik o dopunama Pravilnika o nomenklaturi laboratorijskih zdravstvenih usluga na primarnom, sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite** („Sl. glasnik RS”, br. 70/2019, 87/2020, 102/2020, 124/2020, 139/2020, 36/2021 i 59/2021), a izmene se odnose na sekundarni i tercijarni nivo zdravstvene zaštite.
- Donet je **Pravilnik o izmeni Pravilnika o cenama zdravstvenih usluga na sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite** („Sl. glasnik RS”, br. 55/2019 i 53/2021).
- Izmenjeni su i dopunjeni: **Pravilnik o uvozu medicinskih sredstava koja nisu registrovana** („Sl. glasnik RS”, br. 39/2018, 104/2018 i 58/2021), **Pravilnik o proizvodnji medicinskih sredstava** („Sl. glasnik RS”, br. 102/2018 i 58/2021), **Pravilnik o registraciji medicinskog sredstva** („Sl. glasnik RS”, br. 84/2018 i 58/2021), **Pravilnik o praćenju medicinskih sredstava na tržištu** („Sl. glasnik RS”, br. 102/2018 i 58/2021). - Izmene se najviše odnose na preciziranje opisa u vezi sa medicinskim sredstvima klase I i in vitro dijagnostičkim medicinskim sredstvima.
- **Pravilnik o imunizaciji i načinu zaštite lekovima** („Sl. glasnik RS”, br. 88/2017, 11/2018, 14/2018, 45/2018, 48/2018, 58/2018, 104/2018, 6/2021 i 52/2021) - Dopunom je propisana mogućnost izdavanja digitalnog zelenog sertifikata.

Zaštita životne sredine

U sektoru zaštite životne sredine, drugi kvartal 2021. godine obeležila je zakonodavna aktivnost niskog intenziteta, s obzirom da pored usvajanja Programa zaštite prirode Republike Srbije za period od 2021. do 2023. godine i izmena i dopuna podzakonskih akata, nije usvojen nijedan zakon.

Program zaštite prirode Republike Srbije za period od 2021. do 2023. godine Vlada je usvojila 20. maja 2021. godine. Ovim programom se revidira Predlog strategije zaštite prirode Republike Srbije za period od 2019. do 2025. godine, a u skladu sa Zakonom o planskom sistemu Republike Srbije, Strateškim planom UN Konvencije o biološkoj raznovrsnosti za period od 2011-2020. godine, Aiči ciljevima zaštite biodiverziteta i odlukama donesenim na redovnim zasedanjima Konferencija članica ove konvencije, i

drugim potvrđenim međunarodnim ugovorima za zaštitu prirode, očuvanje biološke raznovrsnosti i promene klime.

Na osnovu stanja biološke i geološke raznovrsnosti i raznovrsnosti predela, Programom su definisani opšti i posebni ciljevi i mere za unapređenje sistema zaštite prirode i očuvanje biodiverziteta koji su jasno određeni, merljivi, prihvatljivi, realni i vremenski određeni u Akcionom planu za sprovođenje Programa zaštite prirode koji čini njen sastavni deo. Sprovođenjem ovog Programa obezbeđuje se primena ciljeva i mera Strategije Evropske unije o biodiverzitetu do 2030, sa planiranim nastavkom primene nakon usklađivanja EU Strategije, kao i ovog programa sa Globalnim strateškim planom za biodiverzitet koji se nalazi u postupku razmatranja i usvajanja u okviru UN Konvencije o biološkoj raznovrsnosti.

U drugom kvartalu usvojeni su sledeći podzakonski akti:

- **Pravilnik o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Sl. glasnik RS", br. 56/2010, 93/2019 i 39/2021);**
- **Pravilnik o usklađenim iznosima podsticajnih sredstava za ponovnu upotrebu, reciklažu i korišćenje određenih vrsta otpada ("Sl. glasnik RS", br. 51/2021)** – Pravilnikom se utvrđuju podsticajna sredstva za ponovnu upotrebu i korišćenje otpadne gume kao sekundarne sirovine, za tretman otpadnih guma radi dobijanja energije i za za proizvodnju kesa;
- **Uredba o listi neopasnog otpada za koji se ne izdaje dozvola, sa dokumentacijom koja prati prekogranično kretanje ("Sl. glasnik RS", br. 102/2010 i 36/2021);**
- **Uredba o listama otpada za prekogranično kretanje, sadržini i izgledu dokumenata koji prate prekogranično kretanje otpada sa uputstvima za njihovo popunjavanje ("Sl. glasnik RS", br. 60/2009 i 36/2021);**
- **Uredba o utvrđivanju godišnjeg programa monitoringa statusa voda za 2021. godine ("Sl. glasnik RS", br. 34/2021);**
- **Uredba o izmenama i dopunama Uredbe o graničnim vrednostima emisija zagađujućih materija u vazduh iz postrojenja za sagorevanje** - novom Uredbom je predviđeno da se emisije zagađujućih materija mere i u postrojenjima za sagorevanje čija snaga je manja od osam kWth, ako koriste tečna i gasovita goriva, odnosno i kada je manja od 50 kWth, za postrojenja koja koriste čvrsta goriva. Uredbom će biti obuhvaćena i postrojenja za direktno grejanje, sušenje ili drugi način obrade predmeta i materijala, poput peći za ponovno zagrevanje ili za termičku obradu. Agencija za zaštitu

životne sredine prelazi na elektronsko izveštavanje ka Nacionalnom registru izvora zagađivanja, te više neće imati obavezu da prikuplja papirnu formu obrazaca.

PROPISI U PRIPREMI

Podsticanje preduzetništva, zapošljavanja i fer konkurencije

U decembru 2020. godine, u skladu sa Akcionim planom za suzbijanje sive ekonomije, Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja formiralo je radnu grupu za proširenje **Zakona o radnom angažovanju zbog povećanog obima posla u određenim delatnostima**, sa poljoprivrede na tri nova sektori unutar kojih su neprijavljeni rad i neformalno zapošljavanje najzastupljeniji.

U odnosu na predstavljeni nacrt zakona u prethodnom kvartalnom izveštaju, kroz sednice Radne grupe koncipirane su određene novine:

- Rodno neutralno označavanje poslova;
- Poslovi u delatnosti turizma: isključena je mogućnost primene u nautičkom i lovnom turizmu, budući da fizičko lice ne može da pruža usluge nautičkog i lovnog turizma;
- U evidencionu prijavi i obaveštenje o uslovima rada dodat je podatak o visini novčane naknade za rad;
- Precizirana su prava iz zdravstvenog osiguranja koje radnik ostvaruje (član 23);
- Dodata je radno pravna perspektiva radnika – sa ciljem da se radnicima obezbedi bolja perspektiva za budućnost sa perspektivom stabilnijeg oblika rada predviđena je mogućnost da nakon dostizanja limita broja dana angažovanja, poslodavac takvom radniku ponudi stabilniju formu ugovora – Ugovor o radu na određeno ili neodređeno vreme. Novina predstavlja usklađivanje sa novom Direktivom 1152 / 2019, član (36). Dodatno, propisana je i obaveza da se ovim radnicima da prioritet u zapošljavanju kod tog

- poslodavca kad oglasi poziciju, i da se sa druge strane poslodavcu da mogućnost da koristi povlastice za zapošljavanje novih radnika kada takvog radnika zaposli;
- Propisane kaznene odredbe u slučaju da poslodavac pismeno ne obavesti radno angažovano lice o razlozima zbog kojih sa njim ne može zasnovati radni odnos i o perspektivi takvog zapošljavanja u narednom periodu od godinu dana (član 27. stav 2);

Stručna grupa Vlade Srbije počela je izradu novog Nacionalnog programa za suzbijanje sive ekonomije i do septembra ovaj strateški dokument bi trebalo da se nađe pred ministrima, a njegovo usvajanje daće novi podsticaj unapređenju inspeksijskog nadzora i stvaranju fer poslovnog okruženja, smanjenjem rada na crno, nelegalne trgovine i izbegavanja plaćanja poreza.

Stručna grupa okuplja predstavnike sedam ministarstava i drugih resornih institucija, NALED-a i privrede okupljene u Savezu za fer konkurenciju. Na prvom sastanku Stručne grupe predstavljen je Izveštaj o realizaciji Nacionalnog programa i Akcionog plana za period 2019-2020., kao i Koncept novog Nacionalnog programa koji će imati četiri cilja – jačanje kapaciteta inspekcija i prekršajnih sudova, unapređenje postupaka poreskog nadzora i prijave, fiskalno i administrativno rasterećenje legalnog poslovanja i edukacija i promocija legalnog poslovanja.

Novi Nacionalni program bi trebalo da obuhvati mere kao što su dalji razvoj sistema elnspektor, unapređenje efikasnosti prekršajnih postupaka, formiranje Vladine kancelarije za inspekcije i objedinjavanje srodnih inspekcija, unapređenje postupka legalizacije objekata, kao i unapređenje postupka utvrđivanja poreza na prenos apsolutnih prava kod kupovine polovnih vozila.

Podsticajne mere koje bi trebalo da se nađu u novom Nacionalnom programu obuhvataju: dalje smanjenje poreskog opterećenja rada, izrada javnog registra neporeskih nameta, stimulisanje bezgotovinskog plaćanja, proširenje sistema za prijavu sezonskih i povremenih radnika na građevinarstvo, turizam i ugostiteljstvo i poslove u kući, regulisanje nestandardnih oblika rada, poreske olakšice kao što su poresko oslobođenje u prvoj godini poslovanja, posebno za prioritetne kategorije kao što su paušalci ili određene delatnosti, regulisanje oblasti zanatstva, digitalizacija administrativnih procedura i niz edukativnih kampanja.

Inovacije

Za naredni period najavljen je završetak izrade **Strategije za razvoj startup ekosistema za period 2021-2025**. Podsetimo, Radna grupa za pripremu Strategije formirana je u februaru, a njen zadatak je da, u roku od šest meseci, stvori nacionalni strateški okvir koji bi trebalo da dovede do povećanja broja i kvaliteta domaćih startapa i postavi snažne temelje za dalji ubrzan razvoj ekosistema. NALED je član Radne grupe, zajedno sa drugim predstavnicima državnog, civilnog i privatnog sektora, koje ovo telo okuplja. U toku izrade predloga Strategije sproveden je konsultativni proces u kome su, između ostalog, prihvaćene i uvrštene u Nacrt strategije sledeće teme: ojačavanje kapaciteta institucija za prepoznavanje specifičnosti poslovanja startapa, zakonsko prepoznavanje pojma startup i unapređenje poreskog okvira za poslovanje startapa.

Podsticanje inovacija i zapošljavanja, povećanje međunarodne konkurentnosti, smanjenje odlaska kvalifikovanih stručnjaka i pružanje podrške malim privrednim subjektima predstavljaju ključne ciljeve za unapređenje poreskog okvira za inovacije. Ministar finansija je stoga od 1. januara **najavio novi set poreskih olakšica**: oslobađenje od obaveze plaćanja godišnjeg poreza na dohodak građana za visoko-obrazovane obveznike mlađe od 40 godina, podsticaje za lica koja prvi put ulaze na tržište rada, i podršku istraživačko-razvojnim projektima i inovacijama u vidu poreskih podsticaja na nivou zarada zaposlenih koji su angažovani na projektima istraživanja i razvoja.

Elektronska uprava i e-poslovanje

Zakon o elektronskim komunikacijama - Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija je osnovalo Radnu grupu za usvajanje novog Zakona o elektronskim komunikacijama. NALED i tri člana NALED-a iz telekomunikacionog sektora čine deo Radne grupe. Članovima je dostavljen prvi Nacrt zakona na uvid, a otpočinjanje javne rasprave se očekuje sredinom jula. Novim zakonskim rešenjem između ostalog je predviđeno i transponovanje odredaba European Electronic Communications Code, te dalje usklađivanje ovog sektorskog propisa sa srodnim propisima EU.

Zakonom o elektronskom fakturisanju, koji je donet krajem aprila 2021. godine, predviđeno je donošenje podzakonskih akata u roku od 6 meseci. Ministarstvo finansija je 22. juna objavilo radne verzije podzakonskih akata (<https://www.mfin.gov.rs/propisi/radne-verzije-nacrta-podzakonskih-akata-na->

osnovu-zakona-o-elektronskom-fakturisanju) sa mogućnošću dostavljanja komentara do 28. juna. Donošenje finalnih verzija je predviđeno tokom trećeg kvartala. U pitanju su tri uredbe i tri pravilnika:

- Uredba o bližim uslovima i načinu čuvanja i stavljanja na uvid elektronskih faktura i o načinu obezbeđivanja verodostojnosti i integriteta sadržine faktura u papirnom obliku;
- Uredba o postupku i uslovima za davanje i oduzimanje saglasnosti za obavljanje poslova informacionog posrednika;
- Uredba o bližim uslovima i načinu korišćenja sistema za upravljanje fakturama;
- Pravilnik o bližem uređenju elemenata elektronske fakture, forme i načina dostave prateće i druge dokumentacije, načina i postupka elektronskog evidentiranja obračuna poreza u sistemu elektronskih faktura i načina primene standarda elektronskog fakturisanja;
- Pravilnik o načinu i postupku registrovanja za pristup sistemu elektronskih faktura, načinu pristupanja i korišćenja sistema elektronskih faktura i o načinu korišćenja podataka dostupnim u sistemu elektronskih faktura i
- Pravilnik o načinu postupanja centralnog informacionog posrednika i o načinu vođenja registra informacionih posrednika.

Imovina i investicije

Nacrt Zakona o izmenama i dopunama Zakona o privrednim društvima kojim se u cilju unapređenja zaštite prava manjinskih članova društva, a u skladu sa merama iz Akcionog plana Programa za unapređenje pozicije Republike Srbije na rang listi Svetske banke o uslovima poslovanja-Doing Business za period 2020-2023. godine, vrše izmene i dopune Zakona u pogledu posredovanja u rešavanju sporova između člana društva i društva, preciziranja odredaba Zakona koje se odnose na zaključivanje poslova i radnji u kojima postoji lični interes, uvođenja obaveze za društvo da akcionaru učini dostupnim podatke o iznosu i strukturi naknade i stimulacije direktora, odnosno izvršnog direktora i člana nadzornog odbora, ako je upravljanje društvom dvodromno, kao i u pogledu organa nadležnog za donošenje odluke o izdavanju akcija do iznosa odobrenog kapitala. Takođe, isključena je mogućnost da članovi društva s ograničenom odgovornošću osnivačkim aktom isključe pravo preče kupovine udela, pa tako pravo preče kupovine sada može biti isključeno samo zakonom. Osim toga, propisano je da u društvu s ograničenom odgovornošću skupština odobrava pristupanje novog člana jednoglasno.

Nacrtom zakona vrši se i usklađivanje sa odredbama Direktive (EU) 2017/828 Evropskog parlamenta i Saveta od 17. maja 2017. godine o izmeni Direktive 2007/36/EZ u pogledu podsticanja dugoročnog angažovanja akcionara. Akcije listiranih društava (javnih akcionarskih društava) često se drže preko složenih lanaca posrednika, što otežava ostvarivanje prava akcionara i može delovati kao prepreka angažovanju akcionara. Privredna društva često ne mogu da utvrde ko su njihovi akcionari. Identifikacija akcionara je preduslov za direktnu komunikaciju između akcionara i privrednog društva i stoga je od suštinskog značaja za olakšavanje ostvarivanja prava akcionara i za angažovanje akcionara. Ovo je naročito značajno u prekograničnim situacijama i prilikom korišćenja elektronskih sredstava. Javna akcionarska društva treba da imaju pravo da identifikuju svoje akcionare kako bi mogla da sa njima direktno komuniciraju.

Nacrt zakona o izmenama i dopunama Zakona o postupku registracije u Agenciji za privredne registre koji se u cilju unapređenja uslova za otpočinjanje poslovanje, a u skladu sa merama iz Akcionog plana Programa za unapređenje pozicije Republike Srbije na rang listi Svetske banke o uslovima poslovanja Doing Business za period 2020-2023. godine, predlažu dopune Zakona kojima se propisuje da se prijava za osnivanje privrednog društva podnosi Agenciji za privredne registre u elektronskoj formi, a što je u skladu i sa konceptom eUprave i digitalizacije poslovanja celokupne privrede, kao i da se otklone pravne praznine i probleme uočene u primeni ovog zakona.

Nacrt Zakona o poljoprivrednom zemljištu kojim se na celokupan način vrši delotvornije reguliše planiranje, zaštita, uređenje, korišćenje i raspolaganje poljoprivrednim zemljištem i propisuju ciljevi koji su usklađeni sa Strategijom poljoprivrede i ruralnog razvoja Republike Srbije za period 2014-2024. godine („Službeni glasnik RS“ br. 85/14) i Strategijom razvoja energetike Republike Srbije do 2025. godine sa projekcijama do 2030. godine („Službeni glasnik RS“ br. 101/15).

Predložene izmene se odnose na efikasnije i transparentnije upravljanje poljoprivrednim zemljištem u državnoj svojini, liberalizaciju uslova za uzimanje u zakup državnog poljoprivrednog zemljišta sa ciljem povećanja investicija u intenzivnu poljoprivrednu proizvodnju na državnom poljoprivrednom zemljištu, digitalizaciju i centralizaciju upravljanja državnim poljoprivrednim zemljištem, uspostavljanje efikasnih organizacionih i procesnih mehanizama sa ciljem kontrole zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta, bez obzira na to u čijoj se svojini nalazi.

Nacrt Zakona o komasaciji kojim se definiše osnivanje tela sa javnim ovlašćenjima koje ispred Republike Srbije sprovodi nadležnosti u postupku komasacije, uređuje postupak komasacije zemljišta na moderan, efikasan i transparentan način, proširuju razlozi za komasaciju u skladu sa savremenim tendencijama omogućavanja efikasnijeg korišćenja poljoprivrednog zemljišta kao dobra od opšteg interesa i poboljšanje njegove proizvodne sposobnosti. Istovremeno vrši se uređenje imovinsko-pravnih odnosa na području na kojem se sprovodi komasacija, kao i sprovođenje radova u postupku komasacije sa ciljem poboljšanja uslova života i rada u ruralnim područjima

Izmenama je predložena neophodna digitalizacija postupaka komasacije korišćenjem novih IT rešenja i omogućavanje efikasnog praćenja i nadzora svih postupaka komasacije na teritoriji Republike Srbije, što bi za posledicu, između ostalog imalo i smanjenje vremena trajanja samog procesa komasacije.

Nacrt Zakona o izmenama i dopunama Zakona o agenciji za licenciranje stečajnih upravnika kojim se nakon poslednjih izmena i dopuna Zakona o stečaju i Zakona o Agenciji za licenciranje stečajnih upravnika pojavila se potreba za dodatnim izmenama radi usklađivanja sa zahtevima Svetske banke za potrebe "Doing Business" rang liste, s obzirom da je Akcionim planom predviđeno uspostavljanje elektronske prodaje nepokretnosti i izdavanja u zakup imovine u stečaju, te vođenje obavezne statistike u vezi sa stečajnim postupcima, iz kog razloga je bilo potrebno izvršiti određene izmene u vezi sa obavljanjem poslova iz nadležnosti agencije i usklađivanje sa izmenama Zakona o stečaju.

Takođe, došlo je i do izmena i Zakona o opštem upravnom postupku, to je predloženim izmenama izvršeno usklađivanje i sa tim zakonom i preciziranje pojedinih odredaba u vezi sa sprovođenjem postupka stručnog nadzora, odnosno disciplinskog postupka, uz istovremeno otklanjanje određenih nedoumica koje su se u primeni zakona u praksi pojavile.

Nacrt Zakona o izmenama i dopunama Zakona o stečaju kojim se predlaže usklađivanje Zakona sa Akcionim planom za Doing business 2020-23. Nacrtom se predviđa hitnost i drugih postupka koji se vode pred sudovima i državnim organima u kojima je stečajni dužnik stranka u postupku, a u cilju efikasnijeg postupka zakonski rokovi se prepolovljavaju.

Nacrtom se precizira da će se odabir stečajnih upravnika vršiti bilo sa opšte ili posebne liste aktivnih stečajnih upravnika, a u zavisnosti od kriterijuma za razvrstavanje pravnih lica na mikro, malo, srednje ili

veliko pravno lice. Uvedene su mere kojim su predviđeni dodatni slučajevi razrešenja stečajnih upravnika u slučaju postojanja povreda dužnosti pri vođenju stečajnog postupka

Izmene su predložene i u pogledu visine utvrđivanja predujma a kao kriterijum je uzet iznos blokade stečajnog dužnika.

U cilju veće transparentnosti postupka predlaže se uvođenje statistike koje bi vodila Agencija, dok je izvršen pokušaj umanjivanja troškova sa ukidanjem objavljivanja oglasa u visokotiražnim dnevnim listovima, ali se nasuprot protivljenju NALED-a ozakonjuje i naplata naknade u korist ALSU nakon prodaje imovine pod zalogom koja se i ranije fakturisala poveriocima, ali bez osnova u zakonu.

Hrana i poljoprivreda

U skupštinskoj proceduri za usvajanje nalazi se predlog Zakona uređenju tržištu poljoprivrednih proizvoda, kojim su predviđene i hitne, posebne i javne intervencije države, kao i finansijska pomoć proizvođačima prilikom skladištenja robe. Finansijsku podršku država će davati između ostalog i za osnivanje i početak rada udruženja proizvođača, kao i za unapređenje njihovog rada kroz finansiranje realizacije njihovih operativnih programa. Ta pomoć bi trajala pet godina i pomogla im da od organizacije prerastu u poslovno udruženje.

Osim toga, zakonom se uvodi obaveza klasiranja trupova kada se radi o goveđem, telećem i svinjskom mesu, a novina je i uvođenje registra trgovaca voća i povrća. U sektoru mleka i mlečnih proizvoda propisuje se da su prvi otkupljivači sirovog mleka dužni da dostave podatke o količini ukupno otkupljenog sirovog mleka, radi praćenja tržišnih kretanja, dok su u sektoru duvana dužni da dostavljaju podatke o cenama po tipu duvana.

Posebnim interventnim merama reagovalaće se ukoliko dođe do poremećaja na tržištu zbog primena mera za sprečavanje širenja bolesti životinja, a predviđena je i podrška poboljšanju prehrambenih navika dece i omladine.

Zdravstvo

U pripremi je **Nacrt Zakona o izmenama i dopunama zakona o zdravstvenom osiguranju**. Izmenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju, trebalo bi da prvi put u pravne propise u Srbiji bude uvedena definicija retkih bolesti, trudnice bi zbog sprečenosti da rade ostvarivale pravo na naknadu bez obzira na to da li su im uplaćeni doprinosi, a pacijenti više ne bi morali da dostavljaju potvrdu o bolovanju poslodavcu, već bi to umesto njih, elektronskim putem radili izabrani lekari. Praktični efekat toga jeste da građani više ne bi morali da idu po doznake u dom zdravlja.

Članovi NALED-a su dali sugestije na nacrt Zakona, koje se tiču boljih uslova za pružanje zdravstvenih usluga osiguranim licima, smanjenja očekivanog vremena pružanja zdravstvene usluge ukoliko im nije pružena duže od 30 dana, kao i nadoknade troškova tih pruženih usluga iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja osiguranom licu, odnosno nadoknade od strane Republičkog fonda direktno zdravstvenoj ustanovi u privatnoj svojini i/ili privatnoj praksi i drugim pravnim licima koja su pružila uslugu.

Takođe, predloženo je propisati da izabrani lekar svoje ovlašćenje za izdavanje recepta i upućivanje na specijalistički pregled može sprovesti elektronskim putem, kroz informacioni sistem bez dolaska pacijenta u dom zdravlja, a po osnovu izveštaja i elektronskog (pred)uputa lekara specijaliste. Ovo je naročito bitno kako pacijenti ne bi morali da se vraćaju kod izabranog lekara po recept odnosno uput, posle pregleda specijaliste. Nažalost, ovi NALED-ovi predlozi nisu ušli u nacrt Zakona.

Zaštita životne sredine

Predlogom **Zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode** navedena je potreba da se otklone određeni problemi i nedostaci koji su uočeni u dosadašnjoj primeni Zakona o zaštiti prirode, obaveza usklađivanja sa odredbama Zakona o planskom sistemu Republike Srbije, usklađivanja sa Zakonom o inspekcijском nadzoru, kao i Zakonom o vodama.

Pojedine odredbe Zakona imaju za cilj dalje usklađivanje sa propisima Evropske Unije, odnosno preciziranje i otklanjanje nedostataka koji su uočeni u dosadašnjoj primeni određenih odredbi. U tom smislu odredbe koje se odnose na postupak Ocene prihvatljivosti za ekološku mrežu (sistem ekološki

značajnih područja) kao i odredbe o ekološkoj mreži su detaljnije razrađene i potpunije definisane, čime se jedan od najvažnijih procesa u zaštiti prirode, a to je proces uspostavljanja ekološke mreže Republike Srbije, odnosno ekološke mreže Evropske Unije, NATURA 2000, definiše u skladu sa zahtevima Direktive 92/43/EEZ o očuvanju prirodnih staništa i divljih životinjskih i biljnih vrsta (Direktiva o staništima) i Direktive 2009/147/EZ o očuvanju divljih ptica (Direktiva o pticama).

Takođe, jedan od razloga za predloženim izmenama su problemi do kojih je dovela izgradnja malih hidroelektrana u zaštićenim područjima, uz veliko negodovanje i protivljenje kako građana koji žive u neposrednom okruženju odnosno u tim zaštićenim područjima, tako i stručne javnosti, mnogobrojnih predstavnika stručnih i drugih institucija, Zaštitnika građana, nevladinog sektora i drugih. S obzirom da je već nedavno usvojenim Zakonom o obnovljivim izvorima energije („Službeni glasnik RS”, broj 40/21) zabranjena izgradnja malih hidroelektrana u zaštićenim područjima, kao jednog od vidova obnovljivih izvora energije, ovim izmenama se postiže usaglašavanje zakonskih propisa Republike Srbije.

Kao novina u cilju obezbeđenja interesa lokalnog stanovništva i korisnika zaštićenog područja, upravljač zaštićenog područja osniva **Savet korisnika zaštićenog područja** koji će činiti predstavnici lokalnih samouprava, organizacija i udruženja čija se aktivnost odvija na zaštićenom području. Cilj Saveta jeste da donosi preporuke koje su od lokalnog značaja za zaštićeno područje.

Pored formiranja Saveta korisnika zaštićenog područja, same izmene i dopune zakona impliciraju i dodatno nastojanje Republike Srbije da zaštiti biološke, predeone i geološke raznovrsnosti time što u sam Nacrt zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštićenom području unosi odredbu kojom se iz budžeta Republike Srbije obezbeđuju **podsticajna sredstva za očuvanje i zaštitu biološke, predeone i geološke raznovrsnosti**, za jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se uspostavlja područje koje je proglašeno zaštićenim.

Međutim, kao najbitnija novina uneta u prelazne i završne odredbe Nacrta zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštićenom području jeste činjenica da svi započeti postupci za rešavanje zahteva u vezi sa izgradnjom minihidroelektrana na zaštićenom području prirode se **obustavljanju po službenoj dužnosti**. Minihidroelektrane koje su već izgrađene u zaštićenim područjima i obavljaju delatnosti u skladu sa propisima će nastaviti sa radom do isteka važećih dozvola.

Pored predloga Zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode, pred Narodnom skupštinom je i predlog **Zakona o izmenama i dopunama Zakona o vodama**. Dosadašnja primena Zakona o vodama, kao i analiza odredaba Zakona o vodama u pogledu kojih je bilo zahteva za davanje mišljenja, odnosno podnetih inicijativa za izmenu istih, ukazala je na postojanje određenih pravnih praznina ili nedovoljno jasnih normi tog zakona koje stvaraju teškoće u njegovoj primeni, te je stoga, u cilju otklanjanja uočenih nedostataka i unapređenja rešenja tog zakona, potrebno precizirati pojedine odredbe tog zakona, odnosno pojedina rešenja predviđena tim zakonom izmeniti ili predvideti nova rešenja. Takođe, razlozi zbog kojih se predlaže donošenje ovog zakona sadržani su i u neophodnosti usklađivanja odredaba Zakona o vodama sa odredbama Zakona o inspekcijskom nadzoru, Zakona o opštem upravnom postupku, Zakona o prekršajima, Zakona o zaštiti podataka o ličnosti i Zakona o javnoj svojini. Izmenama i dopunama je predviđeno da se vodno zemljište u javnom svojini može dati u zakup u postupku javnog nadmetanja ili prikupljanjem pismenih ponuda putem javnog oglašavanja. Takođe, predviđa se da se izuzetno vodno zemljište u javnoj svojini može dati u zakup neposrednom pogodbom.

Ministarstvo zaštite životne sredine pripremlilo je **Nacrt zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini**. Nacrtom zakona preciznije je definisano šta je buka u životnoj sredini, proširena je lista izvora buke, kao i nadležnih organa za izradu strateških karata buke i akcionih planova. Nacrtom se uređuju subjekti zaštite od buke, mere i uslovi zaštite, pristup informacijama o buci, nadzor i druga pitanja od značaja za zaštitu životne sredine i zdravlje ljudi. Odredbe ovog zakona odnose se na buku u životnoj sredini kojoj su izloženi ljudi posebno u urbanim područjima, javnim parkovima ili drugim tihim zonama u aglomeracijama, u tihim zonama izvan naselja, u blizini škola, bolnica i drugih objekata, zona osetljivih na buku.

Takođe, Nacrtom zakona se **Komunalnoj miliciji** u jedinicama lokalne samouprave daju ovlašćenja da po prijavi građana mogu da mere i kontrolišu buku iz ugostiteljskih objekata. Građani godinama imaju problem s bukom u gradskim zonama, koja dolazi iz pojedinih ugostiteljskih i drugih objekata koji emituju buku, što je posebno izraženo u stambenim zonama. Donošenjem novog zakona, kao i seta podzakonskih akata, biće omogućeno brže i efikasnije rešavanje problema buke.

Osim navedenog, trenutno su izradi i sledeći akti:

- Nacrt programa zaštite vazduha u Republici Srbiji sa akcionim planom – izrađuje se uz podršku Evropske unije u okviru projekta IPA 2014 „Razvoj okvira za usklađivanje sa zakonodavstvom EU u oblasti vazduha, hemikalija i horizontalnih pitanja“;
- Nacrt zakona o izmenama i dopunama Zakona o upravljanju otpadom – NALED je član Radne grupe;
- Pri Ministarstvu zaštite životne sredine formirana je i Radna grupa za zaštitu prirodnih resursa – zadatak Radne grupe za zaštitu prirodnih resursa je usklađivanje, koordinacija i unapređenje inspeksijskog nadzora u oblasti nadzora inspekcija (posredno ili neposredno vezane za oblast zaštite prirodnih resursa) koje su preko svojih predstavnika zastupljene u Radnoj grupi, radi povećanja sveobuhvatnosti i delotvornosti u postizanju zakonitosti i bezbednosti poslovanja i postupanja nadziranih subjekata i sprečavanju ili otklanjanju štetnih posledica po zakonom i drugim propisom zaštićena dobra, prava i interese, izbegavanje preklapanja i nepotrebnog ponavljanja inspeksijskog nadzora i obezbeđenja pravne sigurnosti. NALED je član Radne grupe za zaštitu prirodnih resursa.

UMESTO ZAKLJUČKA

sprovođenje preporuka Sive

Poseban segment Kvartalnog izveštaja posvećen i monitoringu rešavanja preporuka iz Regulatorne biblije NALED-a. Siva knjiga je redovna godišnja publikacija koja identifikuje ključne administrativne probleme privrede u Srbiji i daje konkretne predloge Vladi i nadležnim institucijama za njihovo rešavanje. 13 izdanje Sive knjige sadrži 100 odabranih preporuka članova NALED-a i šire stručne javnosti za smanjenje administracije i unapređenje efikasnosti države.

Tokom drugog kvartala jedna preporuka u potpunosti je realizovana, a u nastavku navodimo i osvrte na krupnije korake preduzete u realizaciji pojedinih preporuka Sive knjige ali i na propuštene šanse.

Od 1. januara 2022. godine sve fakture koje se dostavljaju javnom sektoru dostavljace se elektronski preko portala eFakture ali se i automatski registruju u Centralnom registru faktura čime se u potpunosti realizuje NALED-ova preporuka 1.10 Uspostaviti jedinstveni sistem elektronskih faktura.

Predstavnici relevantnih ministarstava, jedinica lokalne samouprave i privrede, a nakon završenog Meseca parafiskala, saglasili su se da bi uspostavljanje javnog elektronskog registra neporeskih nameta povećalo transparentnost i predvidivost sistema neporeskih nameta ali i olakšalo kontrolu koju vrši Ministarstvo finansija. Iako **ovim nije realizovana** jedna od dugogodišnjih preporuka Sive knjige 1.23 Uspostaviti javni elektronski registar javnih nameta učinjeni su koraci ka uspostavljanju zajedničkog rešenja sa relevantnim ministarstvima.

Naime, tokom juna NALED je organizovao Mesec parafiskala i niz okruglih stolova gde su prezentovane analize trenutnog stanja ali i na kojima se diskutovalo o potencijalnim načinima za unapređenje. Više od 500 različitih propisa na republičkom nivou, i oko 400 odluka na lokalnom nivou, propisuje različite takse i naknade. Mnogim neporeskim dažbinama nije na pravi način, u skladu sa definicijama iz Zakona o budžetskom sistemu, određena stvarna priroda, ali i sami iznosi često ne odgovaraju propisanoj metodologiji obračuna. Navedeno dovodi do netransparentnog i nedovoljno uređenog sistema koji zbunjuje i građane i privredu. Pored uspostavljanja javnog registra neporeskih nameta, **lokalne**

samouprave su izrazile potrebu za razvijanjem jedinstvenog modela Odluke o lokalnim administrativnim taksama koje bi im pomogle da uredi i na pravi način sistematizuju svoje takse tako da im iste ne predstavljaju veliko administrativno opterećenje.

Takođe, u drugom kvartalu je izmenjena i dopunjena **Uredba o Planu mreže zdravstvenih ustanova („Sl. glasnik RS”, br. 5/2020, 11/2020, 52/2020, 88/2020 i 62/2021)** gde su napravljene izmene u vezi sa kapacitetima zdravstvenih ustanova u AP Kosovo i Metohija. Međutim, tokom 2020. godine, Ministarstvo zdravlja je u okviru Drugog projekta razvoja zdravstva Srbije, a u saradnji sa međunarodnim konzorcijumom koji čine IBF iz Belgije, Delta House iz Hrvatske, i NALED, realizovalo aktivnosti na izradi novog Plana optimizacije mreže ustanova zdravstvene zaštite u cilju poboljšanja kvaliteta, pristupačnosti i efikasnosti zdravstvene zaštite uzimajući u obzir najbolje međunarodne prakse, kao i društveno-ekonomski i politički kontekst u Srbiji. Na bazi opsežnih analiza izrađen je nacrt plana optimizacije mreže ustanova zdravstvene zaštite koji je usvojen kao radni dokument tokom 2020. godine od strane Ministarstva zdravlja ali još **uvek nije usvojen u formi uredbe.**

© 2021 NALED

Makedonska 30/VII, 11000 Beograd, Srbija

www.naled.rs, naled@naled.rs

Sva prava zadržana.

Ovim se daje dozvola za korišćenje, kopiranje i distribuciju sadržaja ovog dokumenta isključivo u neprofitne svrhe i uz odgovarajuće naznačenje imena, odnosno priznavanje autorskih prava NALED-a. Analize, tumačenja i zaključci izneti u ovom dokumentu ne moraju nužno reflektovati stavove predstavnika Izvršnog ili Upravnog odbora NALED-a. Svi naponi su učinjeni kako bi se osigurala pouzdanost, tačnost i ažurnost informacija iznetih u ovom dokumentu. NALED ne prihvata bilo kakav oblik odgovornosti za eventualne greške sadržane u dokumentu ili nastalu štetu, finansijsku ili bilo koju drugu, proisteklu iz ili u vezi sa korišćenjem ovog dokumenta.